

Asia: VN/38625/2025

Valtioneuvoston asetus hevosten hyvinvoinnista annetun asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Hippos ry raviurheilun ja hevoskasvatuksen keskusjärjestönä kiittää mahdollisuudesta lausua esitettyyn luonnokseen hevosten hyvinvointiasetuksen muuttamisesta.

Valtioneuvoston asetus hevosten hyvinvoinnista (321/2025) tuli voimaan 1.1.2026. Asetuksen voimaantulon valmistelun yhteydessä on tunnistettu muutostarpeita, jotka tässä asetuksen luonnoksessa ja sitä koskevassa perustelumuistiossa esitetty selkeästi ja perusteellisesti. Suomen Hippos ry pitää tärkeänä, että sääntelyä tarkennetaan ja täydennetään siten, että se edistää hevosten hyvinvointia, mutta on samalla käytännössä toteuttamiskelpoista alan eri toimijoille.

Hevoskasvatuksen ja raviurheilun yhteiskunnallinen hyväksyttävyys ja toiminnan oikeutus perustuvat siihen, että hevosten hyvinvointi asetetaan kaiken toiminnan keskiöön. Toiminnan ei tule vaarantaa tai kyseenalaistaa hevosten hyvinvointia. Yhteistyö viranomaisten ja alan toimijoiden välillä on ollut rakentavaa ja tuloksellista, ja Suomen Hippos ry pitää tätä yhteistyötä jatkossakin erittäin tärkeänä. Suomen Hippoksen sekä alueellisten hevosjalostusliittojen kautta hevosalan toimijoille tarjotaan neuvontaa asetuksen sisällöstä, sen vaikutuksista sekä tallikohtaisesta soveltamisesta erityisesti Hyvä Talli -neuvontakäyntien yhteydessä.

Alle olemme kirjanneet pykäläkohtaisia huomiota ja ehdotuksia lausunnolla olevaan asetusluonnokseen.

5 § Sosiaaliset suhteet

Kuten perustelumuistiossa todetaan, aasien pitäjillä ei ole tällä hetkellä tosiasiallisia mahdollisuuksia noudattaa vaatimusta aasien pidosta lajitoverin seurassa, koska aaseja ei ole helposti saatavilla kotimaisilta markkinoilta. Lisäksi uuden eläimen hankinnan tulee aina perustua vastuulliseen harkintaan. Tämän vuoksi pidämme välttämättömänä, että vaatimukselle säädetään riittävän pitkä siirtymäaika.

Lisäksi katsomme, että vaatimukseen tulee sisällyttää lievennyksiä myös siirtymäajan jälkeen, jotta sääntely on käytännössä toteuttamiskelpoista. Ehdotamme, että muikin kavioeläin voidaan hyväksyä aasin kumppaniksi vähintään siihen saakka, kunnes sopivan lajikumppanin hankkiminen on realistisesti mahdollista. Vaikka aasi on eri lajia kuin hevonen ja muodostaa ensisijaisesti sosiaalisia suhteita toisiin aaseihin, aasien vähäinen määrä tekee vaatimuksen välittömästä täysimääräisestä noudattamisesta monille pitäjille kohtuuttoman vaikeaa.

Kannatamme ehdotettuja muutoksia 5 §:n 2 momenttiin siten, että aasin lajitoveriksi kävisi myös aasin ja hevosen risteytys, silloin kun kyseessä on aasitamman oma jälkeläinen. Lisäksi tulisi pidentää aasien osalta 5 §:n 4 momentissa säädettyä 12 viikon aikaa, jona voitaisiin poiketa sosiaalisten suhteiden vaatimuksista. Aasilla sosiaalisten suhteiden vaatimuksesta voitaisiin poiketa 6 kk ajan, jos sillä on seurana toinen hevoseläin.

13 § Pihattoa koskevat erityisvaatimukset

Pihatton kiinteää pohjaa koskeva vaatimus on säädetty ilman siirtymäaikaa. Kannatamme ehdotusta, jonka mukaan kiinteän pohjan vaatimuksen sijaan säädettäisiin vaatimus pihatton pohjan tasaisuudesta ja kuivuudesta, sillä tämä vastaa paremmin käytännön toteutusmahdollisuuksia ja tukee hevosten hyvinvoinnin kannalta olennaisia tekijöitä.

Kuten perustelumuistiossa todetaan, pihatto on asetuksen määritelmän mukaan rakennus tai rakennuksen osa, jossa hevosia pidetään ja joka tarjoaa hevosille kuivan makuutilan sekä mahdollisuuden ulkoilla vapaasti. Pihattoja on toteutettu myös maalattiaisina ilman, että hevosten hyvinvointi on vaarantunut. Myös maalattian tulee olla hevoselle turvallinen ja mahdollistaa asianmukaisesti kuivitettu makuualue. Tasaisuutta ja kuivuutta koskeva vaatimus turvaa nämä edellytykset ilman, että se tarpeettomasti rajoittaa erilaisia toimivia ja vakiintuneita pihattoratkaisuja.

Lisäksi katsomme tarpeelliseksi, että vaatimuksissa sallitaan myös kolmeseinäinen pihatto, mikäli pihatton oviaukkoon voidaan järjestää riittävä ja toimiva tuulensuoja. Pihatton oviaukon tulee olla

riittävän leveä ja rakenteiltaan sellainen, että hevosten kulkeminen sisään ja ulos on sujuvaa ja turvallista.

Perusteluna toteamme, että hevosten liikkuminen pihattoon ja sieltä ulos tapahtuu usein nopeasti ja laumadynamiikan ohjaamana. Ahtaat tai seinärakenteiden suojassa olevat oviaukot lisäävät riskiä hevosten törmäämisestä rakenteisiin. Erityisesti lonkkakyhmyt ovat alttiita osumaan rakenteisiin hevosten ryntäillessä, mikä voi aiheuttaa pysyviä ja vakavia vaurioita. Lisäksi lauman arvojärjestys voi estää alempiarvoisen hevosen pääsyn pihattorakennukseen, mikäli tilaa ei ole riittävästi ohittamiseen tai väistämiseen. Riittävän leveä ja tuulensuojattu oviaukko parantaa hevosten turvallisuutta ja pihatton käytettävyyttä.

15 § Siirtymäsäännökset

Kannatamme ehdotuksessa esitettyjä muutoksia, mukaan lukien ryhmäkarsinoiden vähimmäistilavaatimuksia koskevan siirtymäajan säätämistä. Lisäksi pidämme perusteltuna talli - käsitteen täsmentämistä siten, että tallilla tarkoitetaan rakennusta, jossa hevosia pidetään joko yksittäiskarsinoissa tai ryhmäkarsinoissa.

Esitetty ratkaisu antaa olemassa oleville talleille, pihatoille ja ryhmäkarsinoille sekä jo ennen asetuksen voimaantuloa suunnitteilla olleille hankkeille realistisen mahdollisuuden sopeutua uusiin pinta-alavaatimuksiin. Tämä vähentää äkillisiä ja kohtuuttomia investointipaineita sekä parantaa sääntelyn ennakoitavuutta ja hyväksyttävyyttä alalla.

Esitämme, että kaikkia kiinteisiin rakenteisiin liittyviä säädöksiä koskee yhtenäinen siirtymäaika, joka ulottuu vähintään vuoden 2035 loppuun, jotta toimijoilla on tosiasiallinen mahdollisuus suunnitella ja toteuttaa tarvittavat muutokset hallitusti ja kustannustehokkaasti. Yhtenäiset siirtymäajat myös antavat selkeyttä toimijoille.

Varsomiskarsinoiden osalta esitämme harkittavaksi, että tamman ja varsan yhteiskarsinaa ei rinnastettaisi mitoitukseltaan kahden aikuisen hevosen ryhmäkarsinaan. Tamma ja varsa muodostavat luonnollisen ja tiiviin yksikön, jonka tilankäyttö poikkeaa olennaisesti kahden aikuisen, toisilleen vieraamman hevosen tilantarpeesta. Käytännön kokemusten perusteella suurin osa nykyisistä varsomiskarsinoista on noin 12 m², mikä on riittävä koko valtaosalle lämminverijä ja suomenhevostammoista varsoineen. Suuremmat kokovaatimukset koskisivat ensisijaisesti kaikkein kookkaimpia hevosia.

Alle 18 kuukauden ikäisten varsojen ja nuorten hevosten ryhmätilojen osalta mitoituksen tulisi olla erillinen ja suhteutettu niiden käyttäytymiseen ja tilankäyttöön. Nuoret hevoset lepäävät ja oleskelevat tiiviisti yhdessä, eivätkä tarvitse samaa pinta-alaa kuin aikuiset hevoset. On havaittu, että tilan mitoituksella voi olla vaikutusta hevosten käyttäytymiseen. Joissakin tilanteissa hyvin väljä sisätila saattaa lisätä nuorten hevosten liikehdintää ja siten tapaturmariskiä, kun taas tarkoituksenmukaisesti mitoitettu, asianmukainen tila voi tukea niiden rauhallista lepoa ja syömistä. Suomessa hevoset myös ulkoilevat päivittäin, joten karsinan ensisijainen tarkoitus on tarjota turvallinen lepo- ja ruokailutila.

Säätelyn tulee turvata eläinten hyvinvointi, mutta samalla olla rakenteellisesti ja taloudellisesti realistista, jotta kasvatustoiminnan edellytykset säilyvät.

LOPUKSI

Suomalainen hevososaaminen on arvostettua myös kansainvälisesti. Suomen Hippos ry vetoaa siihen, että hevosenpidon kehittämistä ja sitä koskevaa säätelyä tarkastellaan pitkäjänteisesti ja ennakoitavasti. Neuvonnalla on keskeinen rooli säätelyn onnistuneessa toimeenpanossa. Pelkkä määräysperusteinen ohjaus ei riitä, vaan sen rinnalla tarvitaan aktiivista, käytännönläheistä ohjausta ja vuoropuhelua, joka tukee toimijoita arjen ratkaisuissa. Ennaltaehkäisevä ja rakentava neuvonta edistää hevosten hyvinvointia, vahvistaa toiminnan laatua sekä vähentää tulkintaepäselvyyksiä ja hallinnollista kuormitusta. Vuoropuhelun lisääminen alan toimijoiden, viranomaisten ja sidosryhmien välillä on keskeistä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Taloudellinen tilanne haastaa muiden toimijoiden tavoin myös hevosalan yrittäjiä, ja on erittäin tärkeää, että mahdolliset investoinnit voidaan suunnitella ja toteuttaa kustannustehokkaasti. Päätöksenteolla on suorat ja konkreettiset vaikutukset hevosalan arkeen sekä toimintaedellytyksiin, minkä vuoksi on välttämätöntä varmistaa, että säätely tukee vastuullista toimintaa ja on käytännössä toteuttamiskelpoista. Näin Suomi voi toimia jatkossakin hevosten hyvinvoinnin ja vastuullisen hevosatalouden mallimaana myös koko yhteiskuntaa koettelevassa taloudellisesti haastavassa tilanteessa.

Toivomme, että asetus asettaa hevosen hyvinvoinnin ja turvallisuuden etusijalle sekä takaa hevosalan toimintakyvyn myös tulevaisuudessa.

Suomen Hippos ry

Minna Mäenpää, toimitusjohtaja

Susanna Mäki, asiantuntijaeläinlääkäri

Mäenpää Minna
Suomen Hippos ry